

vin, apoi numai de pe acest ultim produs¹. Faptul că vama pentru negoțul cu pește era socotită în perperi, iar darea respectivă purta chiar acest nume în documentele secolului XV, într-o vreme când evaluarea mărfurilor se făcea aproape numai în ferturi, bani și ducăți, iar emisiunile perperului încetaseră aproape cu totul, întărește presupunerea că perceperea acestor taxe a început mai de timpuriu, probabil din veacul al XIII-lea, când această monedă de aur se bucura de o prețuire deosebită în ținuturile dunărene². Folosirea hiperperului de aur — deci a unei monede de valoare ridicată, în locul celei obișnuite de bronz sau chiar de argint — se explică prin volumul mare al mărfii, prin cantitățile importante ce se vindeau și se încăreau în corăbii și căruțe — așa cum precizează mai târziu documentele secolelor XV și XVI; aceste cantități trebuiau taxate, ca atare, cu semnul monetar cel mai cuprinzător. Beneficiarii «părpărului» au fost feudali. Întocmai cum regele Bela IV dispunea de venituri din pescăriile și iazurile Olteniei, tot astfel și acei «majores terrae»; deținând autoritatea locală, au impus în folosul lor plata unei dări speciale asupra acestui bogat și tradițional produs al apelor Țării Românești, în primul rând al Dunării și bălților ei. Când statul feudal se unifică, la începutul secolului XIV, beneficiul vămii și al dării trece asupra domniei, care, uneori și în anumite zone, îl cedează unor mari feudali, în cazul nostru, mănăstirii Cozia.

Un alt articol de export a fost *ceara*. Într-un contract încheiat la Pera, la 6 octombrie 1291, Francisc de Multedo declară a fi primit la Vicina, de la Bergogninus Bave, trei sloiuri de ceară — în greutate de cinci cîntare — și un rotul, pe care le-a expedit la Genova, pe bordul vasului Squarzafica³. Alt transport este trecut într-un contract din 6 iulie 1281, semnat tot la Pera, dar fără a preciza locul încărcăturii⁴. Cum Țara Românească, ca și Moldova au fost cunoscute exportatoare de ceară în tot evul mediu, socotim că un asemenea negoț a avut loc obișnuit și la Vicina, în ultimele decenii ale secolului XIII⁵.

Pielele de cornute mari, carnea sărată și lemnul, des amintite la export în secolele XV—XVI, au figurat, probabil, printre produsele cumpărate de genezezi la Vicina, deși actele păstrate nu dau vreo indicație asupra provenienței lor: 200 piei de bou sînt trecute într-un contract din 1 august 1281; alte 13, la 25 august⁶. La 7 octombrie, Guglielmo de Lando primea la Pera 499 bucăți de carne de porc sărată, adusă recent⁷.

¹ Ca dare pentru pește: documentele din 11 ianuarie 1505 și 3 februarie 1507 (*DIR*, XVI, B, 1, p. 25 și 41); 1 aprilie 1526 (*DIR*, XVI, B, 2, p. 4); 5 septembrie 1568 (*DIR*, XVI, B, 3, p. 287); 18 aprilie 1622 (*DIR*, XVII, B, 4, p. 104). Ca o dare pe vasele de vin: 4 iulie 1497 (*DIR*, XIII—XIV—XV, B, p. 247); 11 ianuarie 1505 și 8 noiembrie 1523 (*DIR*, XVI, B, 1, p. 25 și 177); 28 iulie 1709 și 26 septembrie 1730 (*Anatesterul*, ediția Dinu C. Giurescu, în SMIM, V, 1962, nr. 58 și 215); 14 mai 1775 și începutul secolului XIX (V. A. Urechia, *Istoria Rominilor*, VI, p. 128—129 și X, B, p. 137, nota). Cf. de asemenea Octavian Iliescu, *Despre hiperperii «ad sagium Vicinae»*, București 1961 (în manuscris). Pentru discuția asupra vechimii părpărului: Const. C. Giurescu, *Istoria pescuitului și pisciculturii* (Editura Academiei R.P.R., sub tipar).

² Vezi mai sus, p. 367—368.

³ *Contribution à l'histoire de la domination byzantine et du commerce génois en Dobrogea*, în «Académie Roumaine, Bulletin de la section historique», t. X, Bucarest, 1923, p. 188.

⁴ *Actes*..., p. 86 (nr. XXII).

⁵ Ceară se aducea și din țărmurile nordice ale Mării Negre: *Actes*..., p. 108 și 138.

⁶ *Actes*..., p. 115 și 135 (nr. LXVII și XCVIII). Piele se aduceau și din ținuturile rusești: *ibidem*, p. 220, (nr. CCXXV).

⁷ Fără arătarea provenienței: *Actes*..., p. 165 (nr. CXLV).